

ẤN TƯỢNG ĐÊM THƠ “TRỞ VỀ NGÔI NHÀ VIỆT”

“Trở về ngôi nhà Việt” là chủ đề của đêm thơ diễn ra vào đêm 16/12/2010 do Khoa Sáng tác và Lý luận - Phê bình Văn học (Trường Đại học Văn hóa Hà Nội) tổ chức. Đây là một đêm thơ đặc biệt khiến cho hội trường chật kín người yêu thơ tham dự. Đêm thơ về nhà thơ Bruce Weigl với tập thơ song ngữ Việt – Anh “Sau mưa thôi nã đạn” của ông vừa ra mắt bạn đọc.

GS. Bruce Weigl sinh ngày 27-1-1949 tại Lorain, Ohio, Mỹ. Sau tập thơ đầu tay, “Một mối tình”, được xuất bản vào năm 1979, ông hiện là tác giả của 13 tập thơ riêng, với tập thơ mới nhất “Đẩy những điều vô nghĩa” sẽ ra mắt vào năm 2011. Ông còn là tác giả của cuốn hồi ký mang tên “Vòng tròn của Hạnh”. Giáo sư Bruce Weigl nguyên là Chủ tịch Chương trình Viết văn Quốc gia, Chủ tịch Hội đồng thẩm định Thơ của giải thưởng Sách Quốc gia Mỹ. Ông đã nhận được nhiều giải thưởng văn học như giải thưởng nhà thơ xuất sắc của Viện Thi ca Mỹ, Giải thưởng Thơ Paterson, Giải thưởng của Quỹ Phát triển Nghệ thuật Quốc gia và Quỹ Yaddo. Ông cũng đã hai lần nhận được giải thưởng Pushcart. Vào năm 2006, giáo sư Bruce Weigl là nhà thơ duy nhất vinh dự nhận được Giải thưởng Văn học Lannan về những đóng góp xuất sắc cho sự phát triển văn học. Vào năm 1988, tập thơ “Bài hát bom Na-pan” viết về chiến tranh của Mỹ tại Việt Nam của ông được đề cử giải thưởng Pulitzer.

Được biết, người dịch thành công nhất tập thơ “Sau mưa thôi nã đạn” là nhà thơ Nguyễn Phan Quế Mai. Là tác giả của hai tập thơ riêng và năm tập thơ dịch, nữ nhà thơ này cũng vừa đạt giải Nhất cuộc thi “Thơ về Hà Nội” 2008-2010, Giải thưởng Thơ của Hội Nhà văn Hà Nội cho tập thơ Cởi gió của chị.

Trong lời phát biểu khai mạc, PGS.TS Văn Giá – Chủ nhiệm Khoa ST&LLPBVH đánh giá Bruce Weigl là một nhà thơ sáng giá của Mỹ. Ông cũng là một cựu chiến binh đã từng tham chiến tại Việt Nam, nhưng có tấm lòng với người Việt Nam. Trong những năm tháng qua, nhà thơ Bruce Weigl đã cống hiến không mệt mỏi trong việc hàn gắn vết thương chiến tranh.

Tiếp đó là phần giới thiệu tập thơ “Sau mưa thôi nã đạn” của nhà thơ Bruce Weigl. Nhà thơ Bruce Weigl xúc động, bày tỏ: “Mỗi lần tôi sang Việt Nam là mỗi lần được trở về ngôi nhà Việt thân yêu của mình. Tôi muốn nói lời xin lỗi và cảm ơn các bạn rất nhiều.”

Nhà thơ Hữu Thịnh cho biết: “Cách đây chừng 2 năm tôi đã gặp Bruce Weigl, khi đó tôi mới chỉ biết đến anh là một cựu chiến binh Mỹ mang đầy tâm trạng của sự hối hận, xót xa. Nhưng rồi sau này nhận được đây là tiếng thơ từ bóng tối của chiến tranh đến ánh sáng của lòng nhân ái, từ bên kia cuộc chiến khốc liệt sang bên này của lẽ phải và tình thương.”

Nhà thơ Trần Đăng Khoa thì nhận xét về thơ Bruce Weigl như sau: “Việt Nam coi thi ca như cái đẹp cho nên người dân chúng tôi gọi là “nàng thơ”. Thơ ca là sứ giả của hòa bình. Thơ Bruce Weigl giản dị, trong sáng và dễ hiểu, bởi lối tư duy mạch lạc và khúc triết. Nhưng đằng sau những con chữ giản dị kia là một tâm hồn nhạy cảm cùng những chiêm nghiệm rất sâu sắc về lẽ đời và thế cuộc. Anh đã viết bằng sự ám ảnh. Đọc Bruce Weigl, ta chấp chờn trong cơn mê sáng, sống lại những khoảnh khắc hào hùng và đau thương.”

Đêm thơ trở nên ấm áp gần gũi hơn khi các nhà thơ giao lưu với bạn đọc, bạn viết. Nhiều người bất ngờ với cựu chiến binh Trần Như Đắc, ông là Đại tá về hưu, từng chiến đấu tại Quảng Trị. Từ Việt Trì ông đã xuống Hà Nội từ sáng sớm để chờ tham dự đêm thơ. Ông là người đã tham gia quân ngũ suốt 35 năm, và hôm nay ông đem đến tặng nhà thơ Bruce Weigl một món quà thật giản dị nhưng đầy ý nghĩa: hai chiếc lá rừng hình trái tim và một bài thơ ông mới viết tặng riêng người bạn Mỹ này.

Xúc động trước tình cảm của các bạn Việt Nam, nhà thơ Bruce Weigl kể: “Sau khi tôi trở về từ chiến tranh Việt Nam, 20 năm trời tôi mất ăn mất ngủ. Và lần đầu tiên đến Việt Nam, tôi thấy một đám trẻ đang vui đùa trên đường phố, đêm đó tôi đã ngủ ngon. Trong đêm thơ hôm nay, tôi không muốn nói về nỗi khổ của mình, bởi nỗi đau của tôi là quá nhỏ bé so với những hậu quả thật nặng nề mà người dân Việt Nam phải gánh chịu.”

Trước đó, đầu tháng 6-2010, cũng tại không gian Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã diễn ra buổi giao lưu mang chủ đề “Con đường của cái đẹp” với các nhà văn, nhà thơ Hoa Kỳ. Buổi gặp gỡ này để khởi động cho Hội thảo văn học Việt Nam – Hoa Kỳ sau chiến tranh đã diễn ra ngay sau đó tại Hòa Bình.

KHÚC HỒNG THIỆN